

Závěrečná zpráva skupiny CEN 278/WG1 - rok 2009

Zpracoval: Ing. Petr Bureš Ph.D za prof. Tomáše Zelinku

Fakulta dopravní ČVUT

Konviktská 20

110 00 Praha 1

1. Uskutečněná zasedání národních aplikačních týmů, NAT/WG1

V roce 2009 proběhlo pět zasedání NAT/WG1, na kterém byly diskutovány témata spojená se normy vznikajícími ve skupině WG1, dále se skupina věnovala formálnímu uskupení NAT. Z jednání vyšel tento závěr:

- Gestorem a vedoucím položek 17575 je pro Tomáš Zelinka
- Petr Bureš je oficiálním administrátorem práce skupiny a veškerá oficiální komunikace a připomínkování se odehrává skrze něj.
- Jaroslav Altman je přizvaným expertem pro připomínkování všech norem skupiny.
- Ostatní experti (prof. Václav Jírovský a prof. Miroslav Svítek) jsou do NAT přizváni vždy v případě, kdy je potřebné konzultovat s nimi vývoj dané pracovní položky.

Některá jednání, která lze částečně považovat za jednání rozšířeného pracovního týmu se odehrávala na setkáních expertní skupiny FD ČVUT s MD ČR i v rámci projektů vědy a výzkumu.

Situace týkající se norem EFC byla diskutována na řadě odborných konferencí pořádaných Sdružením pro dopravní telematiku ČR, i v zahraničí

2. Pokrok ve schválených a zpracovaných EN

Výňatek z překladu N2209, který obsahuje současný stav položek v WG1. Následuje výňatek upravený do podoby jednotlivých položek:

- 00278234 EFC – Definice aplikačního rozhraní pro DSRC (revize EN ISO 14906:2004). Revidovaná prEN ISO 14906 byla paralelně připomínkována s termínem do 19.2.2009. Výsledky připomínkování jsou v dokumentu N2096. Pracovní skupina vyřešila všechny připomínky a připravila revidovaný dokument (viz N2197). Protože zapracování připomínek vyústilo ve významných změnách technického rázu, doporučil tajemník komise druhé kolo připomínkování podle pravidel CEN.
- 00278236 EFC – Zkušební postupy pro mobilní a pevná zařízení – Část 1: Popis zkušebních postupů (paralelně s ISO NP 14907-1) (revize).

- Návrh revidované prCEN/ISO TS 14907-1 (N2071) byl paralelně připomínkován s termínem do 24.2.2009. Výsledky připomínkování jsou v dokumentu N2101. Sekretariát komise postoupil návrh do ISO pro paralelní formální hlasování dne 26.8.2009. Termín zahájení dosud není znám.
- 00278193 EFC – Architektura systému pro dopravní služby souvisící s vozidly (revize, paralelně s ISO NP 17573) Po velkém zpoždění z důvodu edičních problémů a administrativních postupů bylo paralelní připomínkování zahájeno až 15.1.2009 s termínem ukončení 15.6.2009. Výsledky připomínkování jsou v dokumentu N2162. Finalizace návrhu pro formální hlasování je naplánována na prosinec 2009.
- 00278235 EFC – Směrnice pro systém bezpečnosti (paralelně s ISO NP 17574). prCEN ISO/TS 17574 byla pod paralelním formálním hlasování od 14.5.2009 do 14.8.2009. Byla schválena s určitými edičními připomínkami a je nyní připravena k vydání. Výsledky hlasování jsou uvedeny v dokumentu N2181.
- Soubor následujících technických specifikací o čtyřech částech CEN/ISO TS 17575 je zpracováván s podporu týmu PT20. Doporučení projektu RCI jsou brána v úvahu.
  - 00278237 Elektronický výběr poplatků (EFC) – Definice aplikačního rozhraní pro autonomní systémy – Část 1: Zpoplatňování (paralelně s ISO NP 17575-1)
  - 00278238 Elektronický výběr poplatků (EFC) – Definice aplikačního rozhraní pro autonomní systémy – Část 2: Komunikace a propojení s nižšími vrstvami (paralelně s ISO NP 17575-2)
  - 00278239 Dopravní telematika – Elektronický výběr poplatků (EFC) – Definice aplikačního rozhraní pro autonomní systémy – Část 3: Kontextová data (paralelně s ISO NP 17575-3)
  - 00278240 Dopravní telematika – Elektronický výběr poplatků (EFC) – Definice aplikačního rozhraní pro autonomní systémy – Část 4: Roaming (paralelně s ISO NP 17575-4)
  - Části 1 a 2 byly postoupeny ISO k formálnímu hlasování dne 19.5.2009. Termín zahájení dosud není znám. WG 1 se již obrátila na řídicí centrum ISO/CS, neboť toto zdržení ohrožuje smluvní ujednání pod mandátem.
  - Části 3 a 4 byly paralelně připomínkovány od 19.5.2009 do 19.8.2009 podle plánu (N2136, N2137). Výsledky jsou uvedeny v dokumentech N2186 a N2187. Pracovní skupina nyní řeší připomínky a postoupení do dalšího stádia formálního hlasování je naplánováno na únor 2010.
- Následující soubor norem o dvou částech EN 15876 je zpracováván v projektovém týmu PT21.
  - 00278216 Elektronický výběr poplatků (EFC) – Hodnocení shody palubní jednotky a zařízení na pozemní komunikaci podle EN 15509 – Část 1: Struktura zkušebního postupu a účely zkoušení
  - 00278241 Elektronický výběr poplatků (EFC) – Hodnocení shody palubní jednotky a zařízení na pozemní komunikaci podle EN 15509 – Část 2: Abstraktní testovací sestava (ATS) Tato druhá část EN 15876 je vyvíjena s pomocí projektového týmu PT 21.
  - prEN 15876-1 byla postoupena Řídicímu centru CEN/CMC k formálnímu hlasování dne 25.8.2009. Termín zahájení dosud není znám.

- prEN 15876-2, která lze řešit až v momentě stabilního návrhu první části byla postoupena Řídicímu centru CEN/CMC dne 25.8.2009 pro připomínkování CEN. Aktuální termín zahájení dosud není znám. Tato část obsahuje formy zpracování strojem.
- Oba projekty zatím probíhají podle plánu.
- 00278233 EFC – Výměna informací mezi poskytovateli služeb a výběřícími mytného (paralelně s ISO NP 12855)
prEN ISO 12855 byla postoupena ISO/CS dne 15.7.2009 pro zahájení paralelního připomínkování podle plánu. Aktuální termín zahájení dosud není znám. Vývoj je podporován projektovým týmem PT24.
- 00278253 Elektronický výběr poplatků (EFC) – Kontrola shody autonomních systémů (paralelně s ISO NP 12813)
CEN ISO/TS 12813 byla schválena po paralelním formálním hlasování, které bylo ukončeno dne 14.8.2009. V současné době se připravuje pro vydání.
- 00278247 EFC – Posílení lokalizace pro autonomní systémy (paralelně s ISO NP 13141)
prCEN ISO/TS 13141 byla postoupena Řídicímu centru ISO/CS dne 17.7.2009 pro paralelní formální hlasování. Termín zahájení dosud není znám. Vývoj je podporován projektovým týmem PT22.
- 00278248 EFC – Posuzování shody palubní jednotky a zařízení na straně infrastruktury s CEN ISO/TS 12813 – Část 1: Struktura zkušební postupu a účely zkoušení (paralelně s ISO NP 13141-1). prCEN ISO/TS 13143-1 je v paralelním připomínkování do 31.10.2009 (2171). Vývoj této TS je podporován projektovým týmem PT23.
- 00278254 EFC – Posuzování shody palubní jednotky a zařízení na straně infrastruktury s CEN ISO/TS 12813 – Část 2: Abstraktní testovací sestava (ATS) (paralelně s ISO NP 13141-2). prCEN ISO/TS 13143-2 je ve vývoji. Návrh revize v rámci komise je naplánován na říjen 2009. Vývoj této TS je podporován projektovým týmem PT23.
- 00278249 EFC – Posuzování shody palubní jednotky a zařízení na straně infrastruktury s ISO 13141 – Část 1: Struktura zkušební postupu a účely zkoušení (paralelně s ISO NP 13140-1). prCEN ISO/TS 13140-1 je v paralelním připomínkování do 31.10.2009 (2170). Vývoj této TS je podporován projektovým týmem PT23.
- 00278255 EFC – Posuzování shody palubní jednotky a zařízení na straně infrastruktury s ISO 13141 – Část 2: Abstraktní testovací sestava (ATS) (paralelně s ISO NP 13140-2). prCEN ISO/TS 13140-2 je v raném stádiu vývoje. Vývoj této TS je podporován projektovým týmem PT23.
- 00278250 EFC – Personalizace a první montáž OBE. Návrh technické zprávy je v současné době v revizi v rámci komise 17.9.2009 (N2172) Vývoj této TR je podporován projektovým týmem PT26. Formální hlasování je naplánováno na prosinec 2009.
- 00278251 EFC – Požadavky na DSRC ve městě. Návrh této technické zprávy byl revidován komisí (N2088). WG 1 s podporou týmu PT27 vyřešila všechny obdržené připomínky (N2135) a postoupila aktualizovaný návrh sekretariátu komise pro

postoupení k formálnímu hlasování. Prozatím WG 1 doporučila komisi, aby byl název položky nepatrně pozměněn (viz navrhované závěry)

- 00278252 EFC – Požadavky na systémy předplatného. Návrh technické zprávy je v současné době v revizi v rámci komise 17.9.2009 (N2173) Vývoj této TR je podporován projektovým týmem PT25. Formální hlasování je naplánováno na prosinec 2009.

3. Další činnosti skupiny WG1

WG 1 doporučila komise zvážit různé návrhy na nové práce spojené s bezpečností EFC (Závěr C01-2009 neprošly, viz dokument N2089, a návrhy WG 1 v dokumentech N2176 a N2177). Toto je již bodem programu plenárního zasedání. Dále WG 1 řeší vlastnická práva IPR podle politiky CEN/ISO IPR (N1952) a konstantně monitoruje a posuzuje potenciální nové patenty nebo patentované aplikace.

WG 1 se pravidelně účastní zasedání EK k projednávání EETS, aby standardizaci poskytla případné požadavky na vývoj norem pro EETS.

Norma 17573 EFC System Architecture je upravován tak, aby zahrnul stávající vývoj a existující řešení.

4. Připomínkování norem a ostatní práce gestora

Kontinuálně jsou připomínkovány zpracovávané normy v rámci vnitřní komunikace v CEN278/TC/WG1, zejména velmi důležitá norma 17575, který se skládá ze 4 částí - první dvě by měly jít do hlasování TC204/278 - tato norma vzniká v rámci PT20. Ostatní dvě části jsou v připomínkovém řízení a bude o nich hlasováno začátkem 2010. Jde o zásadní normu hybridních mýtných systémů - rozhraní Proxy (front end) s poskytovatelem služby (service provider) / a zprostředkovatelem plateb (billing provider).

Ve skupině SG6 byly dokončeny práce na SW kódu a řeší se právě otázka jak pokračovat. Gestor bude společně s prof. Jírovským v prosinci na vyzvání WG1 prezentovat zdůvodnění a doporučení začít pracovat na standardizaci integrace VAS v EFC systémech. S přihlédnutím k faktu, že v rámci CEN/ISO existují WG15 (e-call) a W16 (CALM) a hovoří se o sjednocení všech řešení do jedné palubní jednotky v rámci WG17, tak je to problematika velmi aktuální.

5. Předpoklad prací v roce 2010

V roce 2010 jsou plánována zasedání skupiny CEN 278/WG1 plus řada speciálních schůzek spojených s prací pracovních skupin PT. Výstupy jednotlivých PT jdou do schvalovacího procesu skupin CEN a ISO, čímž se výrazně urychlí proces tvorby podkladů pro evropskou standardizaci. Zároveň lze očekávat, že se výrazně zvýší počet zpracovávaných a projednávaných norem.

Vzhledem k narůstajícímu počtu projednávaných dokumentů, byl na TNK136 schválen do funkce zástupce gestora WG1 Doc. Zelinka, který zpracovává normy týkající se zejména komunikačních řešení.

6. Předpoklad prací v plánu normalizace

V roce 2010 budou práce pokračovat dle plánu. Vzhledem k ohromnému množství nových norem je časový problém s jejich připomínkováním a se skutečnou prací na jejich vývoji, proto se jádro NAT soustředí hlavně na práci na položkách spojených s „hybridním“ mýtem. Lze očekávat vznik nových pracovních skupin, které se budou zabývat (v případě schválení) novými normami.

7. Celkové zhodnocení činnosti za rok 2009, doporučení, upozornění, různé

Činnost skupiny CEN278/WG1 v roce 2009 byla velmi aktivní a to zásluhou konvenora Jespera Engdahla, který skupinu vede racionálně a věcně.

Těžištěm práce národního konvenora (prof. Tomáše Zelinky) byla práce ve skupině SG5, která zpracovává normy pro elektronické vybírání mýtného na bázi technologie GNSS/CN. Zpracovávaná norma prENV 17575 byl po rozdělení v roce 2008, upravován a dále obsahově upřesňován.

Vzhledem k aktuálnosti tohoto tématu pro ČR a vzhledem ke zpracovávání otevřených rozhraní fy Kapsch (základní komponenta konceptu III. etapy mýta v ČR), byly všechny dostupné návrhy norem využity tak, aby navržená dvě rozhraní pro ČR se co nejvíce podobaly rozhraním CEN a ISO. Jelikož vývoj v ČR je rychlejší než příprava norem CEN a ISO, byl velký důraz kladen na možnost rychlé úpravy rozhraní v závislosti na dalším vývoji standardizačního procesu (požadavek, abychom si nevytvořili překážky pro budoucí rozvoj EFC systému v ČR).